

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvrzmi sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Recreated as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 281. — Štev. 281.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 17, 1940—TOREK, 17. DECEMBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

ANGLIJA PROSI FINANČNE POMOČI

ANGLEŠKI ZAKLADNIŠKI TAJNIK V POGOVORU Z ZAKLADNICAARJEM H. MORGENTHAUOM . . . VELIKE RAZPRAVE O TEM

Danes je bilo v Washingtonu uradno naznanjeno, da je angleška vlada že pred nekaj tedni prosila za izdatno finančno pomoč, da ji bo mogoče nadaljevati vojno. V ta namen je nedavno prišel v Združene države angleški zakladniški podtajnik sir Frederick Phillips, ki je imel več razgovorov z zveznim zakladničarjem Henryjem Morgenthauom.

Da je Anglija prosila za posojilo, je na časnikarski konferenci povedala Mrs. Roosevelt, ki je pripomnila, da bi bilo po njenem mnenju boljše, ako bi Amerika dala Angliji darilo mesto posojila.

Časnikarji so zveznega zakladničarja Morgenthaua zadnje dni pri vsaki priložnosti vprašali, ako bodo Združene države dale Angliji kako posojilo, pa vselej je imel kak izgovor, da ni naravnost odgovoril na vprašanje. Slednjic pa je vendarle odgovoril, da bo moral vsako posojilo odobriti kongres.

Znano je, da se vladni krogi že nad en teden posvetujejo glede posojila Angliji. Ravno

tako so se v tem oziru z Morgenthauom posvetovali vojni tajnik Henry L. Stimson, mornariški tajnik Frank Knox, trgovski tajnik Jesse Jones in več drugih vodilnih mož v raznih vladnih uradih.

Trgovski tajnik Jones je tudi rekel, da se bo "nekaj važnega" zgodilo, kadar se vrne predsednik Roosevelt s svojega potovanja po karibskih vodah v Washington.

V Washingtonu so v teku velike razprave o denarni pomoči Angliji in nekateri svetujejo, da bi Združene države posodile Angliji večjo vsoto, kakor n. pr. eno milijardo dolarjev, toda tako posojilo bi bilo v nasprotju z Johnsonovo postavo, ki prepoveduje zvezno posojilo državi, ki je prenehala odplačevati Združenim državam vojni dolg.

Zato hočejo nekateri nuditi Angliji pomoč na ta način, da bi Anglija dobila posojilo, bodisi v gotovini, bodisi v blagu kot plačilo za angleške posesti ob ameriški obali, ki bi Združenim državam služile v obrambo.

ODLIKOVAN ANGLEŠKI LETALEC

Angleški letalec John Hannah, ki je star šele 18 let, je bil odlikovan, ker je v svojem aeroplanu pogasil ogenj, dva njegova spremljevalca pa sta se rešila s padalom.

Min. predsednik Severne Irske v Londonu

J. M. Andrews, ki je izza smrti lorda Craigavona ministrski predsednik Severne Irske, je že od ponedeljka prejšnjega tedna v Londonu, kjer se je posvetoval z angleškim kraljem, min. predsednikom Churchillom, notranjim ministrom Morrisonom in drugimi člani angleškega kabineta.

O čem so razpravljali, ni bilo objavljeno, toda zdi se, da hoče dobiti Anglija nova mornariška oporišča na Irskem, da ji bo borba proti nemškim submarinom olajšana.

De Valera, predsednik Svobodne irske države ni hotel odstopiti Angliji v južnem delu Irske takih oporišč.

Ford ne bo dovolil glasovanja

I. A. Capizzi, odvetnik Ford Motor Company, je izjavil, da Ford pod nobenim pogojem ne bo dovolil med delavce glasovanja, ki ga je na zahtevo United Automobile Workers odredil delavski urad.

Nam je dobro znano, da unija ne zastopa niti majhne skupine naših delavcev, — je izjavil Capizzi. — Volitev ne bomo dovolili pod nobenim pogojem. United Automobile Workers (CIO) naj nam najprej iz svojih knjig in seznamov dokažejo, da imajo med našim delavstvom večino. Ker tega ne bodo storili, tudi volitev ne bo.

Beg iz nemških kemp

Iz Londona poročajo, da pobegne vsak teden več sto francoskih vojnih jetnikov iz nemških kemp. Skoro vsem se posreči povratek v neokupirani del Francije. Francoska vlada v Vichy bi te ljudi rada vrnila Nemčiji, toda francoski zandardi simpatizirajo z njimi ter jim raje poščejo primerna skrivališča kot da bi jih aretirali.

Begunci zatrjujejo, da francoska armada ni bila premagana, pač pa enostavno prodana.

Politik obtožen sieparije

Zvezne oblasti so aretirale 53letnega Jamesa Huddlestona, bivšega zakladničarja države Kentucky, ki je igral zadnja leta veliko vlogo v demokratski stranki. Bavi se je s prodajo zemljišč in s posojanjem denarja ter ga dolže, da se je posluževal pošte v sleparjske svrhe.

Leta 1935 je kandidiral pri demokratskih primarnih volitvah za governerski urad, pa je bil poražen.

Aretirani so bili tudi štirje njegovi uslužbeni. Ko je položil 5000 dolarjev varščine, so ga izpustili, da bo v svobodi počakal procesa.

Obtožnica proti njemu je vsebovana na 63 s strojem pisanih straneh. Sleparije je bil obtožen že pred dvema letoma, pa so ga izpustili, ker je baje povzročeno škodo popravil.

Ženske v strojnih delavnicah

Ni še dolgo tega, ko so ženske samo gospodinjile in vršile razna domača dela. Pozneje je opažamo ženske v pisarnah in uradih. Studirajo za odvetnice, zdravnice ter se pripravljajo na poklice, na katere so imeli prej samo moški patent.

Iz Des Moines, Ia., da je tam zaposlenih v machine-shopih štirideset žensk. Neki foreman je rekel: — 17letno dekle se bo prej naučilo operirati stroj kot pa 17 letni fant. Ženska je pri našem delu tudi dosti bolj pazljiva in vestna kakor pa moški. Za začetek jim plačamo 35 centov na uro, pozneje pa več. Sprejemamo jih do trindvajsetega leta.

Angliji naj bo z darovi pomagano

Zakladniški tajnik Morgenthau je rekel, da ne bo nikdar priporočal posojil kakšni državi, ki se ni vrnila starega dolga. To bi bilo namreč kršenje Johnsonove postavbe.

Svoječasni predsedniški kandidat Landon pa pravi: — Angliji ni treba denarja posojati, pač ga ji pa lahko podarimo. Denar, ki ga ji bomo dali, vpišimo med stroške za narodno obrambo.

Soglasje med industrijo in delom

Strinjata se že vsaj glede nekaterih bistvenih vprašanj. — Kongresniki se ponepotebnem razburjajo zaradi stavk ter jih označujejo za velezidajniško dejanje.

Iz govorov nekaterih industrijalcev na kongresu National Association of Manufacturers (NAM) je posneti, da se stališče ameriške industrije glede prisilnih pogajanj in prepovedi štrajkov ne razlikuje dosti od stališča nekaterih unionskih voditeljev.

Zdi se, da štrajki po nepotebnem razburjajo le peščico kongresnikov, ki zahtevajo uveljavljanje vsakovrstnih pogajanj in med njimi tudi postavke, ki naj bi označila vsako stavko v vojni industriji kot velezidajniško dejanje.

Na kongresu je govoril John R. Steelman, ravnatelj posredovalne službe delavskega departamenta, ki je zavrnil idejo prisilnega posredovanja skoro v istem smislu kot je to storil pred njim Donaldson Brown, podpredsednik General Motors.

— Iz lastne skušnje vem, — je rekel Steelman, — da je sporazum, ki sta ga dosegli nasprotujoči si stranki, dosti večjega pomena, kot je pa odločitev kakšne tretje stranke, pa naj je tretja stranka še tako dobro poučena o vsem in naj še tako nepristransko razsodja. Prisilno posredovanje v kakršnikoli obliki ni v soglasju z ameriški metodami.

Ko so pred Steelmanom vprašali Donaldsona Browna, če je za prisilno posredovanje, je odločno odgovoril, da ne.

Z ozirom na kolektivna pogajanja, — je rekel Brown, — imamo gotove odgovornosti, ki jih nikakor ne moremo naprtiti tretji stranki in delavstvo ima pravico izsiliti svoje zahteve brez vsakega vmešavanja kakšne vnanje agencije.

Jaz zagovarjam pravico do stavke, — je poudaril Brown, — in če izbruhne stavka in sedanjih razmerah, jo je povzročila kratkovidnost in nevednost delodajalcev ali pa delavcev. Javno mnenje bo odločilno kmalu pripravilo k razsodnosti. Prepričan sem skoraj, da se nam ni treba bati resnih zastojev v produkciji. Govoril je tudi col. Philip B. Fleming, administrator urno-mezdne postavbe, katera bo po zatrdilu nekaterih resno ovirala narodno-obrambni program.

Proti 40-urnem delovnemu tednu pravzaprav ne protestirajo industrijalci, — je izjavil, — pač pa nekateri časnikarji in profesorji. Leta 1909 so delali delavci povprečno 53 ur na teden; leta 1929 po 46 ur; leta 1939 po 38 ur. Štirideseturni delovni teden je bil v veliki večini industrij uveljavljen že prej, predno je bil postavno določen.

Jaz prvi izvem, — je izjavil Fleming, — kdo ni s 40 urnim delovnim tednom zadovoljen. Dozdaj so protestirale

Debata glede CIO

Californijski kongresnik Ford očita delavski organizaciji rušenje narodno-obrambne programa. — Voorhis mu je primerno odgovoril.

Prejšnji teden je izjavil republikanski kongresnik Leonard M. Ford iz Californije, da si kongres za industrijalno organizacijo (CIO) na vse kriplje prizadeva uničiti narodno-obrambni program.

Kaj kmalu je pa dobil odgovor. Demokrat Voorhis, ki je istotako iz Californije, mu je v obraz zabrusil, da take trditve ogrožajo narodno edinstvo.

Taki in slični očitki so padali tekom debate, ki jo je sprožil newyorški republikanski kongresnik Taber z ugotovitvijo, da narodno - obrambni program ne napreduje tako hitro kot bi moral napredovati, to pa vsled tega, ker morajo plačevati delavci izredno visoke pristojbine za sprejem v delavske organizacije. Roosevelt bi moral napraviti red s tem, da bi podelil obrambni komisiji znatno večjo oblast.

Takoj nato je vstal kongresnik Ford ter prebral naslednjo izjavo:

CIO si na vse mogoče načine prizadeva motiti, ovirati

večidel cannerije, razpošiljalnice sadja in slična podjetja, kaj malo pritožb sem pa slišal iz vrst industrijalcev. Doslej se še ni pritožila pri meni nobena delegacija iz novoangleških držav, iz Pittsburga in iz Detroita, torej iz središč ameriške industrije.

Ko se je spomlad časa pisje pritoževalo nad globami, ki jih je podvržen delodajalec, ako ne plača overtimea, sem obvestil predsednika, da tozadevni protesti ne prihajajo iz vrst inustrijocev. Takrat sem pozval industrijo, naj protestira in rekel, da sem pripravljen javno debatirati s slehernim, ki se ne strinja s 40 urnim delovnim tednom. Mojemu pozivu se ni skoro nihče odzval.

Štirideseturni delovni teden, — je vzkliknil Fleming, — širi zaposlenje po Združenih državah ter vežba ameriško mladino v produktivnih strokah in poklicih. Baš sedaj producira Amerika dosti več blaga kot ga je kdaj prej v svoji zgodovini. Potentakem ni 40-urni delovni teden nikomur v škodo, pač pa vsem v splošno korist. Delodajalec, ki se brani plačati za overtime poldrugo plačo, naj v svojem podjetju uvede dva ali tri šhte, bo že vsaj več nezaposlenih dobilo delo. Mezdno-urna postava bo marsikomu osladila božične praznike.

in uničevati narodno-obrambni program.

Da ohromi produkcijo letal, je ta organizacija povzročila stavko pri Vultee Corporation v Californiji. Zadrževala je pošiljanje letal, ki jih potrebuje ameriška armada za vežbanje pilotov.

CIO povzroča štrajke v ladjedelnicah. Izzvala je spore, ki so porazno vplivali na razvoj narodno - obrambne programa.

Organizacija je izzvala stavko gozdarjev in žagarjev, ki preti ohromiti našo lesno industrijo.

Voditeljem CIO je očital Ford, da so se protivili predlaganim izpremenbam nevtralnostne postavbe ter da tudi s konkskripcijo niso bili zadovoljni. Voditelji CIO so že ponovno zapretili delodajalcem, da bo nekega dne vsa ameriška industrija v delavskih rokah.

Ali je mogoče, — je vzkliknil kongresnik Ford, — da v takoiimenovani svobodni Ameriki ovirata CIO in Sidney Hillman obrambni program, da je naša narodna edinstvo ogrožena in da bi nekateri najraje izročili deželo komunistom?

Po Fordovem mnenju naj bi bili povzročitelji industrijalne nesloge poslani v koncentracijska taborišča.

Če mu hočete telefonirati . . .

V Londonu izide vsako leto zbornik "Who's Who", v katerem so kratki življenjepisi in naslovi oseb, katere igrajo v javnosti kakšno večjo vlogo. Letošnji zbornik omenja 40 tisoč moških in žensk. Tudi Hitler je omenjen. V Nemčiji je Hitlerjeva telefonska številka "11-6191". Naslova ima dva in sicer: Wilhelmstrasse 77, Berlin W8 in Obersaltzberg, Berchtesgaden, Bavaria.

Hitler dobiva vsak dan nešteto pisem. Preberejo jih njegovi tajniki, ki obveste Hitlerja le o najbolj važnih zadevah.

Tifus med romunskimi Zidi

V židovskih naseljih Barlad in Farliceni na Romunskem se je pojavil tifus. Obe mesti sta bili vsled zadnjega potresa hudo prizadeti, in bolezen je nedvomno povzročilo uživanje nezdrave vode.

Solum v angl. rokah

Včeraj so Angleži zavzeli zadnje mesto v Egiptu Solum ter prvo važnejše mesto v Libiji, močno trdnjavo Capuzza. Solum se nahaja 5 milj v notranjosti Egipta ter je bil glavni stan maršala Rodolfa Grazianija v njegovem prodiranju v Egipt in proti Sueškemu kanalu. Prihodnji cilj Angležev je Bardia, ki je važno pristanišče in italijansko oporišče. V Solumu in Capuzza so Angleži med drugim plenom dobili tudi več aeroplanov.

Zelo vroči boji so se bili za ozko sotesko Halfaja, ki je vsled sedanjih bojev dobila ime Peklenska soteska. Soteska se nahaja visoko v gorah ter vodi skozi njo zelo ozka cesta. Na svojem begu iz Egipta Italjani niso imeli druge poti, kot skozi sotesko in angleške bojne ladje so ravno na tem kraju najbolj streljale na bežeče Lahe, vsled česar je soteska dobila ime peklenška soteska.

Spočetka so divjali hudi puščavski viharji, ki so nosili velike množine peska po zraku, sedaj pa je pričelo deževati, vsled česar so Angleži v svojem prodiranju v Libijo zelo ovirani.

Angleški letalci neprestano bombardirajo več italijanskih krajev v Libiji, med njimi Bardijo, Temini, El Gazala, Tolruk, Gubba in El Adem. Požar v Bardiji je mogoče videti na razdaljo 60 milj.

Poročilo iz Kaire pravi, da so v enem tednu Angleži vjeli okoli 75,000 Italjanov ter so dobili vojni plen, ki je vreden mnogo milijonov dolarjev.

V Egipt prihaja mnogo vjetih Lahov po cestah in po železnicah. Vsi so poslani v velika vojaška taborišča. Ranjenec dovažajo z aeroplani, z avtomobili in po železnicah v Aleksandrijo, Kairo in druga večja egiptska mesta.

BOJI V ALBANJI

V Albaniji se bijejo boji v velikem sneženem metežu. Navzlic slabemu vremenu pa Grki prodirajo z dveh strani proti Valoni, ki bo po zavzetju zelo važno pristanišče za angleške bojne ladje.

Neka brzojavka iz Strug v Jugoslaviji poroča, da so Grki zavzeli zelo važni in močno utrjeni italijanski postojanki Tepeleni in Kimaro, toda Grki zavzetja še niso potrdili. Na severu Grki navzlic močnemu odporu laških alpskih čet prodirajo dalje proti Elbasanu. . . .

GROF CSAKY ZBOLEL

Ko se je madžarski vnanji minister grof Istvan Csaky s posebnim vlakom vozil proti Budimpešti, mu je prišlo slabo in je bil prepeljan v neko bolnišnico v Ljubljani. Po nekaj urah pa je vendarle toliko okreval, da je mogel nadaljevati svojo pot.

Ko je v četrtek prejšnjega tedna podpisal v Beogradu prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo, se je odpeljal na lov v Slovenijo, kjer je ostal dva dni. Že v Beogradu ga je enkrat napadla omotica, ko pa je okreval, je vendar šel na lov.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupaha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Iz Slovenije

VLOMILEC ZAPEL VLOMILCA V PAST.

V stanovanju Lojzeta Zajca v Ljubljani so doživeli ponoči silno razburjenje. Bilo je že po eni, ko se je nenadoma zbudila hčerka Alojzija in zaradi šuma, ki ga je začela, prižgala električno luč. Pred seboj, tik postelje, je zagledala neznanega moškega, ki je tudi nemalo preplašen divje gledal okrog sebe. Alojzija je zakričala, moški pa je zbežal in se skrival v kuhinji. Krik je čul v sosednji sobi speči stari oče, ki je brž planil pokonci in stopil v sobo vaukinje. Tam mu je povedala, za kaj gre.

Odhitel je v kuhinjo, kjer se je lotil drhtečega neznanca in ga po kratki borbi ukrotil. Iz stanovanja so takoj telefoni-rali na policijo in kmalu je prihitel stražnik, ki je premaganega vlomilca ukenil.

Zajčevi so ugotovili, da jim je zmanjkalo iz omare v pred-sobi več razne obleke, in sicer skero nov ženski plašč, siv moški plašč, rjava jopica in nekaj drugih kosov, v skupni vrednosti okrog 2500 din. Vlomilec je po kratkem obotavljanju priznal, da je vsa obleko zmetal skozi okno na mestno parcelo na vogalu Ga-jeve in Tomanove ulice tik za hišo, kjer so jo res našli. Na policiji so ugotovili, da se piške vlomilec Franc Rus, po poklicu brezposelni puškar, star 40 let, doma iz Stične na Dolenjskem. Bil je takoj priprav-ljen vse priznati in povedal je, da se je seznanil na Borzi dela z nekim mlajšim moškim, s katerim sta šla na izprehod pod Rožnik. Neznane mu je začel prigovarjati, da bi sku-paj vlomila, na kar je Rus pristal. Tovariš mu je pojasnil načrt in sta se spet sestala naslednji dan. Ponoči sta odšla na delo. Najprej sta preplezala leseno ograjo, ki loči par-celo od dvorišča, kjer je Zajč-ovo stanovanje, nato pa sta se povzpela na nekaj metrov visok nadzidek, s katerega sta splezala na odprti balkon. Tam je njegov tovariš vzel ključ iz vrat, ki vodijo v stanovanje in jih odprl z vitrihom. Delala sta zelo previdno in je nezna-nec smuknil najprej na hod-nik kjer je odprl omaro ter po-bral iz nje stvari, ki so jih po-zneje našli. Nato sta name-ravala vdreti še v pisarno a se je Rus zmotil in stopil v spal-nico hčerke, ki se je zbudila.

Njega so kmalu prijeli, njegov pajdaš pa je zbežal, ko je po-prej v naglici pomotoma za-klenil vrata kuhinje in tako njega samega zaprl v past. Aretirani Rus pa trdi, da po-beglega vlomilca ne pozna in ne njegovega imena, česar pa mu na policiji ne verjamejo in ga še zaslišujejo.

SAMOMOR RUSKEGA EMIGRANTA.

Policijski komisariat na Je-senicah je bil nedavno obve-sčen, da so našli v drvarnici neke hiše na Javorniku moško truplo. Na mestu sta takoj od-hitela banovinski zdravnik dr. Franc Bergelj in policijski de-žurni uradnik Peter Kette z Jesenic. V drvarnici sta našla obešenega 49 letnega ruskega emigranta Petra Greljo, pri-stojnega v občino Koroško Be-lo. Grelja se je obesil z hla-čnim jermenom na lestvo, pri-zlonjeno v drvarnici. Grelja, ki je prišel pred 20 leti v Slo-venijo, se je poročil z neko do-maćinko na Javorniku. V vsem revirju je bil dobro znan. Pre-življal je sebe in družino s tem, kar je pri strankah zaslužil z žaganjem drv. Bil je več let bolan na živcih in je ta obupni čin napravil v duševni zmedeno-sti. Zapustil je ženo, hčer in si-na.

DRAGINJA NA GORENJSKEM.

Iz vseh krajev Slovenije be-reme poročila o draginji, ki je čedalje večja in ki skromnega človeka postavlja pred problem obstoja njega samega in nje-gove družine. V vseh večjih mestih so mestne občine nekak-ko uravnale cene vsaj najvaž-nejšim življenjskim potrebšči-nam, zlasti krompirju, ki igra v prehrani skromnega delav-skega človeka največjo vlogo. Kmetje so se maksimiranim ce-nam morali ukloniti, zgodilo pa se je, česar tisti, ki so urav-navali cene, gotovo niso prič-a-kovali. Precej gorenjskih kme-tov iz okolice Kranja in tja proti Radovljici, se je obrnilo od Ljubljane in začelo voziti krompir in druge življenjske potrebščine proti Javorniku in Jesenicam, našim največjim in-dustrijskim naseljem, kjer živi ne predolgo plačani delavec in se s številno družinico težko bori za svoj obstanek.

Kmetje so namreč hitro pre-udarili položaj in začeli proda-jati svoje izdelke pač tam, kjer ni stroge kontrole in kamor do-ločila o maksimalnih cenah še niso posegla. Tako prodajajo na primer po Javorniku in Je-senicah krompir po 2 do 2.50 din za kg, če pa delavske žene ugovarjajo tej res previsoki ceni, kmetje enostavno odklonijo prodajo krompirja in drugih živil. Nedavno je neki kmet iz okolice Kranja celo izjavil: "Dovolj imam krompirja, pa ga ne dam ceneje, kakor po 2.50 din za kilogram." Če to-rej hoče delavec svojo družini-co prehraniti, se mora ukloniti kmetovi volji in mu plačati krompir po ceni, ki jo kmet zahteva. Pritožbe pri policiji ali žandarmeriji ne pomagajo in bi bilo res nujno potrebno, da uredi vprašanje cen krom-pirju in drugim najvažnejšim življenjskim potrebščinam ra-dovoljsko sresko načelstvo, saj veljajo določila o maksimalnih cenah in pobijanju neutemelje-ne draginje menda tudi za de-lav-ki gorenjski kot.

ŽELEZNIČNA NESREČA.

Na železniški progi pod cerk-vico v Marijagradcu pri Laš-kem sta se težko ponesrečila 21 letni progovni delavec Mihael Deželak in njegova 17 letna se-stra Angela iz Radobelj pri Laš-skem. Ko sta šla zjutraj od doma v Laško in stopala po že-lezniški progi, je privozil za njima tovorni vlak in ju odbil s proge. Mihael Deželak je do-bil poškodbe na glavi, Angela pa si je prebila lobanjo in zlo-mila levo nogo. Oba ponesre-čena so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je Angela v so-boto popoldne podlegla težkim poškodbam. Pokojno so prepe-ljali iz Celja v Laško in jo po-ložili na tamkajšnjem pokopa-lišču k zadnjemu počitku.

S SEKIRO GA JE NAPADEL.

V Gradišču pri Kalobju se je 66 letni dninar Martin Plahuta s Kalobja sprl z Antonom Hra-stom. V prepiru je Hrašt po-grabil sekiro, udaril z njo Pla-huto po levi strani prsi in mu močno poškodoval rebra. Pla-huto so oddali v celjsko bolniš-nico.

NA KOL SE JE NAPIČIL.

Nedavno je 26 letni rudar Gregor Rančigaj iz Gotovelj pri Zalen med delom pri Sv. Jederti blizu Gotovelj padel z drevesa. Priletel je na kol in se napičil nanj. Rančigaj je dobil težke poškodbe na tre-buhu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

NESREČA S PUŠKO.

V Šmihelu pri Mozirju se je ponesrečil 17 letni posestnikov

sin Jurij Šumečnik. Ravnal je doma tako neprevidno s puško, da se je sprožila. Naboj je za-del fanta v levo dlan in jo raz-mešaril. Šumečnik se zdravi v celjski bolnišnici.

"ZADNJI POZDRAV!"

je vzkliknil neznan mladenič na dravski brvi, ko se mu je približila iz Studencev neka družba, ki se je vračala v me-sto. V naslednjem trenutku se je vzpel preko ograje in se po-gnal v Dravo, ki ga je zagrnila. Na brvi je pustil mladenič bi-cikel.

"MIKLAVŽEVANJE"

V BROOKLYNU, N. Y.

Prihodno nedeljo dne 22. decembra, priredi slovenski Tamburaški zbor s sodelovan-jem odbora Slov. Nar. Doma "Miklavžev dan" za naše otro-ke, in sicer v prostorih Slov. Nar. doma na 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Začetek ob 3. uri popoldne. "Sv. Miklavž" se bo pojavil točno ob 4. uri ter obdaril vse navzoče otroke. Mali člani in članice mladinskega oddelka Tamburaškega zbora, bodo nastopili z lepimi, v to svrhu primernimi dekla-macijami, kakor tudi nam bodo zaigrali nekaj lepih slovenskih božičnic. Po končanem progr-amu pa nam bodo člani in članice starejšega oddelka Tambu-raškega zbora, zaigrali tudi nekaj plesnih komadov pod vodstvom Mr. Ivana Gerjoviča.

Dragi rojaki in rojakinje iz Greater New Yorka in okolice, pripeljte svoje otroke na to po-sebno prireditev, ter dajte s tem malo veselja našim malč-kom. "Sv. Miklavž" bo "pri-nesel" dovolj daril za vse o-troke ki bodo prišli na to pri-reditev. Z tozadavnimi "na-ročili" so preskrbeli kot že zgoraj omenjeno in sicer: slo-venski Tamburaški zbor, zajed-no z odborom Slov. Nar. Doma, kateri tudi preskrbi božično drevesce, ter katerega bodo o-kinjali Tamburaši.

Po končanem tozadavnem programu, bo prosta zadržava in ples za vse navzoče odraslene. Za ples bodo nekaj komadov zaigrali Tamburaši sami kakor tudi godba Slov. Nar. do-ma.

Naj omenim, da kateri starši žele, njihove otroke obdari "sv. Miklavž" s posebnimi darili, naj ista runde z imeni otrok pri- upravi Slov. doma, najkasne-je do 2. ure prihodnja nedeljo popoldne. Seveda iste lahko store tudi odraščeni za svoje prijatelje ali prijateljice itd.

Torej dragi rojaki in rojaki-nje, posetite to posebno pri-reditev v obilnem številu ter pri-peljite svoje otroke, ter jim dajte malo veselja vsaj enkrat na leto. Prav dobro boste so vsi otroci naših slovenskih staršev, brez tega da spadajo k Tamburaškemu zboru, ker pri tej prireditvi kot že zgoraj omenjeno, sodeluje tudi Slov. Nar. Dom ter želi obdariti vse naše slov. otroke v Greater New Yorku.

Po programu bo zabava in ples za odrasle kakor že zgoraj omenjeno.

Kličem vam vsem skupaj: na veselo svidenje prihodnje ne-deljo dne 22. decembra, točno ob 3 uri popoldne v dvorani Slov. Nar. Doma, 253 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

Z rojaškim pozdravom,

Anthony Svet, poročevalec.

NOVI NAOČNIKI.

Optika nam prinaša najno-vejše naočnike vijoličaste bar-ve, ki varujejo oko škodljivih ultrakratkih žarkov, močnih

ŠIVALKE,

dobro izvežbane za otroške klobuke naj se zglase na naslov: ŠIVALKA, c. of "Glas Naroda", 216 W. 18th Street, New York City. (4x)

Peter Zgaga

ZIMSKI ŠPORT

Kot berem, je v Sloveniji ljudstvo vse navdušeno za šport. Ne samo mladina, pač pa tudi ljudje srednjih let. To je razveseljivo. Svoječasno so prirejali veselice in druge za-bave, zdaj je pa treba od vsake veselice plačati toliko dav-ka, da je ne kaže prirejati. Obi-čajno pobere ves čisti dobiček država.

Zato pa prirejajo naši ljudje poleti izlete v naravo, v gore ali k morju, pozimi se pa po-svečajo zimskemu športu-dr-sanju, smučanju in sankanju.

V Planinci na Gorenjskem imajo smučarji sto metrov vi-soko skakalnico. Doslej so vsa-ko zimo naročili s Finskega ali z Norveškega kakšnega pri-znanega smučarja, da jih je vežbal v tej ponogi zimskega športa.

Berem o Planinci, Podkore-nu, Kranjski Gori, Trzinu in celo o nekaterih dolenskih kra-jih, le o Koprivniku nisem še ničesar opazil.

Koprivnik leži nad Bohinjem ter je najvišja vas v vsej Slo-veniji. Dosti nad tisoč metrov nad morsk gladino. Pozimi je s postaje v Bohinjski Bistrici do Koprivnika po položni ozki

reflektorjev in škodljivega od-seva ledu in snega. Obenem pa omogočajo naočniki razločeva-nje barv, zlasti zelene, rdeče in modre, kar z dosedanjimi na-očniki ni bilo mogoče.

Prof. Weidert dela že več let poskuse s tem, da primeša ste-klju v optične svrhe razne mine-ralne snovi. Slednjič je dobil srebrnkasto belo kovino, tako zvani neodum. Ta kovina da-je steklu modrikasto barvo, obenem pa lastnost, da ne mo-rijo predrti skozenj ultravio-letnosti in rdeči žarki. Tako ab-sorbira močne žolte žarke, ki so najsvetlejši med navričastimi žarki. Steklo absorbira iz svet-lobe reflektorjev žolte žarke.

Ker je žolta barva pogosto pri-mešana rdeči modri in zeleni, se vidijo te barve skozi to ste-kljo čistejše. Signali črni in ze-leno so zelo jasni in zato upo-rabljajo novo steklo tudi na ladih. Oko varuje utrujenosti in zelo točno zariše konture. Doslej so rabili ljudje za zašči-to pred premočno svetlebo sive ali žoltozeleno zaščitne naoč-nike, ki imajo po to slabo stran, da pokrivajo s svojo barvno plastjo gledane predmete, tako da vprav barve razmeroma močno zastirajo.

— Ali je sneg na tolminski strani? — je še vprašal.

— Ne, ga ni, — sva odvrni-la.

— Potem pa nobene skrbi, — je razsodil in zaklical v ve-žo: — France!

Na prag je stopil slok, mi-šičast fant pri dvajsetih letih. Pozneje sem zvedel, da je bil preko ušes zaljubljen v učite-ljico.

— Sanke pripravi, — mu re-če oče. — In glej, da boste do štirih na štacijonu.

Čas se je naglo pomikal. Ob dveh sva že začela siliti k od-hodu.

— Še dosti časa, — je odvr-nil krčmar.

— Le počasi! Nikamor se vama ne mudi.

Ob polštirih vstopi France rekoč: — Zdaj se pa počasi pripravita.

Sedla sva na okorne sani. Krčmarjeva žena naju je zavi-la v debelo plahoto. France je sedel spredaj in se z nogama vprl ob sanici.

Na desni, globoko pod nama, je sanjalo zamrzlo Bohinjsko jezero. Nad njim Triglav v ta-ki bližini, da se je zdelo člove-ku le par korakov od njega. Pred nama črna prst, zavita v deviško belino.

— Ali ste? — je vprašal krč-mar. — Smo! — je odgovoril France.

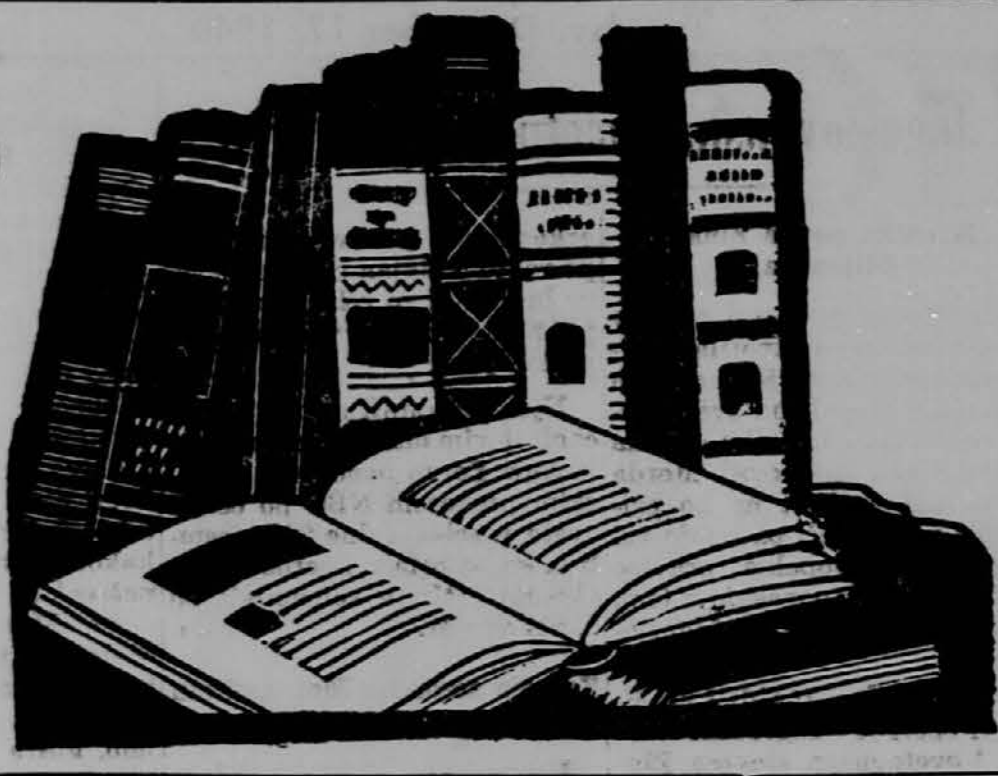
Krčmar je porinil. Sanke so zdrsnile po zmrzlem snegu. Okoli ušes je nama zažvižgalo, izpod Francevoh gozjarjev so se kresale iskre.

To ni bila več voznja, to je bilo plavanje v neskončnem be-lem vsemiru. Zdelo se mi je, da sem za trenutek zamislil, to-da ko sem odprl oči, smo bili že na postaji v Boginjski Bi-stricti.

Pot, za katero sva potrebo-vala dopoldne debele štiri ure, smo prevozili v pičlih sedmih minutah. . .

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

SLOVENSKE KNJIGE

Knjige za Božič

Tukaj je v celoti priobčen seznam romanov in povesti slovenskih in mnogo drugih svetovno znanih pisateljev. Zaloga posameznih knjig je majhna, vsled vojne pa tudi novih knjig ne bo mogoče tako kmalu dobiti, pa navzlic temu nudimo svojim naročnikom izvanredno prilagoditev. Kdor si iz našega seznama izbere knjig v vrednosti \$2.50 ali več, dobi brezplačno naš Koledar za leto 1941, ki sam stane 50 centov. Ponudba velja samo do 1. jan. 1941.

Šamo knjige, ki so posebej označene, so v platnu vezane. Druge so v preprosti vezavi.

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH
Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksima Sedeja.
Cena — \$2.—

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)
Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne v povsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.
Cena — 75c

D. Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE
Knjiga vsebuje petnajst krajših povesti iz našega domačega življenja. — 125 strani, trdo vezano.
Cena — 75c

AGITATOR
Spisal Janko Kersnik (90 strani.)
Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živel v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegova "Agitatorja" bo sleherni čital z užtkom.
Cena \$1.—

IGRALEC
Spisal F. M. Dostojevski (265 strani.)
Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobi, poskuša na vse mogoče načine, spietkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.
Cena 75c

BOGOVEC JERNEJ
Spisal Ivan Pregelj.
Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.
Cena \$1.20

CVETJE V JESENI. — VISOŠKA KRONIKA
Spisal Ivan Tavčar.
(418 strani. — V platnu vez.)
"Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe delanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini.
Cena \$2.25

DEKLE ELIZA
Spisal Edmond de Concourt.
(112 strani.)
Concourtova dela so polna finesa in zanimivosti, zlasti v risanju značajev, čijh nekateri so mojsrsko podani in imajo človek med branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj njega in kramljajo z njim.
Cena 40c

GREŠNIK LENART
Spisal Ivan Cankar.
(114 strani.)
Eno najboljših del našega pisatelja, v katerem se predstavlja kot izhoren poznavalec otroške duše.
Cena \$1.—

HUBERT
Spisal Paul Keller.
Roman iz lovskega življenja.
cena \$1.—

HČI CESARJA MONTEZUME
Spisal M. Eider Haggard.
(383 strani.)
Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitalci bo roman z užtkom prečitali od začetka do konca.
Cena \$1.50

TRI KNJIGE po 150, 180 in 114 strani.
Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmetijske fanta, ki so ga starši poslali v šole, kjer se je vzdrževal s lastnimi sredstvi ter zdaj lažje, zdaj težje, lezel od šole do šole ter si slednjič priboril v življenju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitalci večkrat od srca nasmejati.
Cena \$1.50

VSI TRJJE \$1.50

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

- KRAJ UMIRA**
Spisal JOŽKO JURAC
Mladi koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rustarjev.
cena \$1.—
- NOVA EROTIKA**
Spisal Ivan Rozman.
(115 strani.) — Trdo vezano. Knjiga vsebuje "misi", ki so se rodile v človeku v prvih letih svetovne vojne.
Cena 70c
- SAMOSILNIK**
Spisal Anton Novčan.
(153 strani.)
Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Novčana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas". Snov je povsem vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Stajerske.
Cena \$1.50
- NA POLJU SLAVE**
Spisal HENRIK SIENKIEWICZ
Pisatelj popisuje sijajno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.
cena \$1.—
- TISOČ IN ENA NOČ**
s slikami, velika izdaja. Brosirane. 3 knjige.
Cena \$3.25
- TUNEL**
Spisal B. Kellermann.
Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zadržujejo vesno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtev je tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volj MacAlana ne odneha, dokler ne stee med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovtva.
Cena \$1.20
- OTROCI SOLNCA**
Spisal IVAN PREGELJ
Poznani slovenski pisatelj popisuje čudovit svet med žarkostno južnega solnca in senco hladne severne noči.
cena \$1.—
- OGENJ**
Spisal Henry Barbusse.
(257 strani.)
Pretrajni opis prizorov iz svetovne vojne. Edinec mojster kakor je Barbusse je mogel napisati tako knjigo.
Cena \$1.—
- PJOTR - RASPUTIN**
Pisatelj: Kljubund.
Poslovni Boris Rihtersič. Pisatelj se je poglobil v življenje na ruskem dvoru in nam v jasni luči prikaže delovanje skrivnostnega menika Rasputina.
(125 strani. — Trdo vezano.)
Cena 75c
- POD SVOBODNIM SOLNCEM**
Spisal Franc S. Finžgar.
(2 zvezka: 300 in 368 strani.)
Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizano, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je znan prizadevala ujeti ga v svoje mreže.
Cena \$4.—
- POSLEDNJI DNEVI POMPEJA**
Spisal Bulver.
(2 knjigi in po 280 strani.)
Zgodovinski roman iz časa, ko je bohotelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke epičanskega "čarovnika" — Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda.
Cena \$1.25
- ROKOVNJACI IZPOD TRATE**
Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer.
Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Gronitovskem.
cena 75c
- SODNIKOVI**
Spisal JOSIP STRITAR
Starosta naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovensčine v tem svojim romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.
cena \$1.75
- ZADNJA PRAVDA**
Spisal J. S. Baar.
(184 strani.)
Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitalci vživijo v življenje nam sodnega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše ga prevoda si skoro ne moremo zaleteti.
Cena 85c
- ZIMA MED GOZDOVI**
Spisal Pavel Keller.
V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodke na kmetih in posebno v gozdovih.
cena \$1.25
- ZADNJI VAL**
Spisal IVO ŠORLI
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogški Slatin.
cena \$1.—
- ZNANCI**
Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter knjigo sam označuje kot "Povesti in oris".
cena \$1.25
- ZIVI VIRI**
Spisal Ivan Matičič.
(411 strani. — Trdo vezano.)
Najzanimitejšo delo pisatelja "Na krvavih poljanah". Pisatelj je segel v najbolj zgodovinsko ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem.
Cena \$2.—
- TOLMINCI**
Spisal Ivan Pregelj
Ko je postala pest gosposke leprozka in pretela, so se Tolminci spuntali. V gorico so šli oboroženi in s vilami in cepci. "In galjotu vile v vamp!" je bilo njihovo geslo. Toda punt ni uspel.
Cena \$1.50
- TARZANOVE ŽIVALI**
Spisal Edgar Burroughs
(294 strani.)
Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnosti vživijo.
Cena 85c
- UMIRAJOČE DUŠE**
Spisal Ilka Vašte.
(220 strani.)
Roman iz stare Ljubljane, — Značajni so izrazito opisani, — stotoko tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal.
Cena \$2.50
- ŠALJIVI SLOVENEK**
Založil Anton Brezovnik
Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. — 292 strani.
Cena 50c
- V ZARJE VIDOVE**
Spisal OTON ZUPANČIČ
Najboljši in še živč slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.
cena \$1.—
- V ROBSTVU**
Spisal Ivan Matičič.
(255 strani.)
Ivan Matičič je eden tistih redkih naših ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati.
Cena \$1.25

V. ZVEZEK:
Sosedov sin; Sin kmetkega cesarja; Med dvema stoloma.
VI. ZVEZEK:
Dr. Zober; Tuzomer.
VII. ZVEZEK:
Lepa Vida; Pipa tobaka; Moč in pravica; V vojni krajini; Pravda med bratoma.
VIII. ZVEZEK:
Ivan Erazem Tatenbah; Bojim se te; Črtica iz življenja političnega agitatorja; Teledja pečenka; Šest parov klobas; Po tobaku starih; Zenitev iz nevoščljivosti; Spomini starega Slovenca Andreja Pakla.
IX. ZVEZEK:
Rokovnjaci; Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir kradel; Pomarejeni tankovi.
X. ZVEZEK:
Veronika Deseniška.
Vsak zvezek \$1.50
10 zvezkov . . . \$10.—

ROMANI
Karol Maya

SUŽNJI—1. KNJIGA
631 strani. Knjiga vsebuje: Konji in ljudje v svetu; V grobnici in po puščavi; Bele sužnje.
\$2.00

SUŽNJI—2. KNJIGA
622 strani. Knjiga vsebuje: V levjem brlogu; Jezero krokodilov; Abu Hamsa Mija; Ob ravniki.
\$2.00

SUŽNJI—3. KNJIGA
622 strani. Knjiga vsebuje: Zadenji lov na sužnje; Ljubite svoje sovražnike; Na serbah; Ugnan.
\$2.00

***** ZGORAJ OMENJENE V PLATNU VEZANE KNJIGE — VSAKA PO \$2.—; ALI 3 KNJIGE SAMO \$5.**

V PLATNU VEZ

BELA REKA
624 strani, s slikami. Vsebina: Dvojnik; Pred vojnim sodiščem; Ob Urugaju; Črez mejo.
\$2.00

DOLINA SMRTI
63 strani, s slikami. Vsebina: Miss Alma; Derviš; Spletke in zanke; Pekel.
\$2.00

SOBOLJAR IN KOZAK
592 strani, s slikami. Vsebina: Kozak številka deset; Na sledu; Ob Bajkalskem jezeru; Domov.
\$2.00

V CORDILLERAH
625 strani, s slikami. Vsebina: Gran Chaco; Puščavnik; Lov na Sendadora; Božja sodba.
\$2.00

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU
624 strani. — Vsebina: Med drvarji divjega zapada; Na Butlerjevi farmi; Dvojboj za življenje; Potopljivi zakladi.
\$2.00

BROŠIRANO

PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami. Vsebina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjena.
\$1.50

4 knjige, 577 strani s slikami. Vsebina:
PO DEŽELI SKIPETARJEV
Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju.
\$1.50

V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani. Vsebina: Kovac Šimen; Zaroča z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik.
\$1.50

POŠTNA PLAČANA

OLGA

ROMAN —: Spisal: FRAN GOVEKAR.

18

Olga se je trudila, da bi pozabila Janka ali nanj vsaj kakor mogoče malo mislila. Vdajala se je šolskemu delu z verno, se bavila z učenkami temeljito, v svobodnih urah pa se je potapljala v Rožančeve knjige in četala z Vidko do utrujenosti. Počitnice so se bližale in razmišljala je, če bi sploh šla v Ljubljano k materi, ali pa naj bi prosila mater, da bi prišla z Ernico k nji. Tako bi se odtegnila naključju, da bi morala kdaj videti Janka, njegovo mater in sestro, ali jih celo srečati s Kronarjevo Elzo.

Toda to misel je kmalu zavrgla, kajti Ernice bi ne mogla zatajiti, otrok bi jo izdal, a tudi mati bi ne mogla dosledno prikrivati resnice pred radovedneži.

Ali bi šla za dva meseca v drug kraj? A kam? Vzela bi s seboj mater in otroka. Lepo bi bilo v novi krajini, med novimi ljudmi. Toda ko je začela računati, koliko bi jo dvo-mesečno letovanje veljalo kjerkoli na deželi, je izprevidela, da je njen načrt predrag.

Zaostna je bila, da ni na svetu človeka, ki bi jo povabil, pridi k meni, dobrodošla si mi, počuti se kakor doma!

Na četrti iz S. ačja domov je omenila Rožanec svoje hrepenenje. Ali kaj, ko nima nikogar, ki bi se je spomnil?

Kaplan je razumel in prikimal. "Da, tudi meni se godi tako, a tudi zaradi službe ne morem nikamor oditi..." In govorila sta o sreči onih, ki lahko potujejo po svetu, po Evropi, po morju, v druge kraje, druga mesta, ker utegnejo in imajo dovolj denarja.

Nekega dne pa je v učiteljski zbornici Olga presenetila tovarišica Magda z vprašanjem, je-li ve, da se prihodnje nedeljo v Ljubljani poroči tovarnar Janko Stepišnik.

Olga je skrila prebledi obraz, sklanjajoč se nad šolskim zvezkom, in zmajala z glavo:

"Ne, ne vem — pa me ziti ne zanima."
"Kako da ne? Včasih sta bila vendar prijatelja, in vse je mislilo, da se vzaučeta!"

"Res, — toda motila sva se drug v drugem. Že precej časa se ne poznavava več. — Prosim da ne govorite več o njem."

Magda, postarša deklet, se je nasmešnila in odšla zadovoljna. Bila je nesrečnica, ki jo je življenje razočaralo in ji srce napolnilo z zlobno. Nekaj bogo, veselo deklet, je bila zdaj zavistna vsaki ženski, ki je imela čestitca, a je skoraj sovražila vsako, ki je bila lepa; zato ji je bil užitek raznašati neprijetne novice.

Da se vrši Stepišnikova poroka, je Magda zvedela od Manice, ki se je pobahala, da bo gospod bančni ravnatelj Tribnik z njenino pričo in da se tudi ona odpelje z avtom v Ljubljano gledat sijajno svatbo.

Manica se je pri tej priliki spomnila, kako so se Olgi na izletu na Grmado naenkrat vsule solze, ko je Tribnik omenil, da se Stepišnik ženi. Z Magdo sta tako ugenili vso istino: Aha, razmerje je bilo torej med njima zelo resno. Glejte no! Stepišnik je prihajal k Olgi torej kot ljubimec in ne samo — kakor je zatrjevala Olga — kot materin dobri znanec in njen prijatelj. Hehehe! Olga je spekulirala na Stepišnika in njegove milijone. Milostiva tovarnica je nameravala potati — hahaha, pa se ji je vse pokvarilo! Zato torej je bila nekaj tednov tako bleda in medla, kakor senca. Hm, pa le zakaj se je naenkrat vse razdrlo?

Nekaj dni kasneje je povedala Manica, da sta bili po Tribnikovem pojasnili Stepišnikova mati in sestra proti Olgi. Kajpada, čisto razumljivo in v redu; Olga je revna učiteljica, iz ubožne obitelji. Kako pa je le mogla biti tako nes pametna, da si je domišljevala, da jo Stepišnik vzame samo zaradi njegove lepote in mladosti?

Magda je škodoželjno privoščila Olgi poraz ter odobravala Stepišnikovo odločitev. Čemu naj bi bila Olga srečnejša od nje, ki je pokopala vse nade in je zaradi ostarelosti ne pogleda noben možak? Manico pa je celo pohvalila, da je pametna, da se je oklenila bogatega Tribnika; ve pač dobro, da se ne oženi z njo, saj je povedal, da hoče ostati samec. Naj le uživa mladost! Tega ji nihče ne zameri! Prav ravna. Do življenja ima vendar pravico vsako bitje, mar ne?

Tako sta se tiste dni Magda in Manica zvezali proti Olgi, a Manica je pridobila Tribnika, da je na avtomobil-ke izlete jemač tudi Magdo s seboj; kot gardedamo, da se ljudem za-vežejo jeziki. Tik sferja, mladega vojnega invalida od eks-plozije očrnelega obraza, je sedela zmerom Magda, zadaj pa Manica s Tribnikom.

Olga, ki se je bila medtem vdala v usodo, je Magdina vest o bližnji Jankovi poroki vrgla v ponovno razburjenje. V nedeljo se poroči Janko! Ne da bi sploh še upala ali si želela, da se vrne k nji, jo vendar pretrelo. Skoraj enako močno pa jo je dirnilo Magdino vprašanje. Ta klepetulja torej ve več, kakor bi sme a vedeti; iz njenih oči ji je sršela škodoželjnost, ki brez dvoma odpre zatvornice suničenjem in kleve-tam. Zopet ni spala vse noči...

V soboto zvečer je potrkalo na njene duri. Olga je le-zala na postelji in strmela predse brez solz. Saj jokati ni mogla več. V prvem trenutku je hotela reči, da je bolna in da ne more sprejeti nikogar. Ko pa je začela kaplanov glas, ki je miril Vidko, se je dvignila, si pogladila lasje in odprla. Rožanec ji je pogledal v oči in vedel vse. Pokimal je in rekel dekletu:

"Govoriti moram z gospodično. Počakaj tu na hodniku; takoj te pokličem v sobo!"
Nato je zaprl duri.

"Jutri ne morete ostati doma in sami. Zato sem na-prosil gospoda župnika, da naši zamenjava in bomo ob pol osmih jutraj že svobodni. Vabim vas s seboj na Goričane k prijatelju v posej. — Tudi Vidka more z nama. Zvečer se vrnemo in bomo že ob desetih danta. Sprejmete Prosim, recite: da!"

"Nisem za nobeno družbo — saj ve-te —" je hotela ugo-varjati Olga.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Jugoslovska umetnost v Ameriki

Hrvaška pevka Zinka Milanova.

Zgodilo se je doslej prvič v zgodovini, da je otvorila operno sezono v Ameriki na dveh največjih operah na svetu naša rojakinja, hrvaška operna pevka Zinka Milanova. Morda se takšna redkost ne bo primerila nikoli več, pa imajo vsi Jugoslavoani popolno pravico do tega, da se ponašajo s tem, zlasti pa vsi ameriški Jugoslavoani.

Po uspehih v "Aid" na čikaški operi je "zagrebški slavček" svetovnega slovesa Zinka Milanova odprla dne 2. dec. 1940 tudi sezono na newyorški Metropolitan operi z naslovno vlogo v Verdijevi operi "Un ballo in maschera". O Downes piše v New York Times: "Milanova ima fenomenalen glas in priloženo čustvo za izvedbo veličastnega slova." V New York Tribune, pravi Thompson: "Zinka Milanova, sopran-ska junakinja, ima glas velike moči, velikega obsega in velike lepote." De Santi opisuje: "Milanova je pela... z bogatim, polnim glasom ter igrala svojo vlogo odlično."

Vsepopoved in vselej kakor doslej, je Zinka Milanova nastopala kot "jugoslovska", pevka, naglaševaje tudi to, da je Hrvatice in Zagrebčanka, kjerkoli je bilo to le mogoče.

V radijskih prenosih new-yorške opere.

Kadar se newyorška opera prenaša širom Ameriko po rad-iu, ki morejo slišati naši ro-jaki, če ima tudi ona vlogo ti-sti dan. Navadno se izbirajo in prenašajo take opere, v ka-terih poje tudi ona, ker je od-lična pevka in ji je glas še po-sebno prilježen za prenos na rad-iu.

Nastopi z orkestrom Toscaninija.

Svetoznani dirigent Arturo Toscanini je posebej zahteval Zinko Milanovo za petje Verdi-jevega "Requiem" z njegovim

orkestrom. Ta koncert je bil po radiu oddajan po celem svetu in kritiki so rekli o njej, da je bila enostavno "divna in ne-prekosljiva."

Njen prihodnji nastop s Toscaninijevim orkestrom bo zopet iz New Yorka ponovno z radijskim prenosom NBC po celem svetu v soboto, dne 28. decem-bra, ko bo pela v Beethovenovi skladbi "Missa solennis" ob 8. uri zvečer.

Za celo sezono z Metropolitan opero a potem pa za turnejo.

Potenetakem pa ni nič čudne-ga, da je ta sijajna jugoslovska zvezdnica angažirana za celo sezono pri Metropolitan operi, po zaključku te pa še za turnejo od polovice marca do polovice aprila. In tako jo bodo rojaki imeli priliko slišati tudi v mnogih krajih izven New Yorka. Naj jo poslušajo in bodo ponosni nanjo kot rojaki-njo, ki ni bila samo rojena v njihovi "stari domovini" nego je dobila tamkaj tudi svoje g'asbeno umetniško šolanje in vsekakor s ponosom poudarja svojo narodnost.

V "News-reel" slikah širom po Ameriki in drugem svetu.

Ob priliki otvoritve operne sezone Metropolitan opere in ob raznih njenih jubilarnih slav-jih, so bile posnete "News-reel" slike za kazanje po Ame-riki in tudi po drugem svetu.

Dve veliki kinematografski tvrdki, ki so posnele tiste sli-ke, preskrbijo s temi vsako bio-skopsko gledališče v Ameriki in tudi po drugem svetu. In danes se že lahko vidijo te sli-ke po vseh večjih gledališčih.

Na vsaki je Zinka Milanova imenovana "Yugoslav opera star" ob najslavnejših poklo-nih njeni umetniški veličini.

"Jugosl. Kurir."

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Skoraj pol življenja človek prespi

Kako spite? To je navadno zadnje vprašanje vašega zdrav-nika, ki ste ntu šli potožiti, da imate razpravne živce, da se sploh ne počutite dobro. Kma-lu se potem začudite, ko vam zdravnik v mnogih primerih predpiše praške, po katerih trdno spite in po katerih izgine večina vaših nevesčnosti. Sla-bo spanje škoduje živcem, po-sledica je razdraženost, raz-burljivost, izčrpanost in drugi taki nevesčni pojavi. Važne odločitve so odvisne od tega, kako se je človek naspal. To ve vsak človek iz lastne sku-snje.

Zadovoljivega fiziološkega pojasnila o vzroku spanja prav za prav se nimamo. Zelo sta-ra je že domneva, da povzroča spanje slabokrvnost osrednje-ga živčevja, zlasti možganske skorje. Drugi so zopet našli vzrok spanja v strupih, ki se n-sbirajo v telesu po utrujeno-sti, zlasti pa po delu mišičja. Ti strupi se nakopičijo in po-vzročijo regenerirajoče spanje. Tretja učena teorija išče vzrok spanja v utrujenosti živčnih elementov. Seveda iščejo vzrok spanja tudi okultisti, pa tudi oni ga ne morejo najti.

Klasični stari vek, ki je vse težke probleme opredelil z baj-kami, iščeč njihove tajne v de-lu bogov, je nam zapustil bajko tudi o spanju. Po grškem ba-jalovlju je veljal Hypnos, bog spanja, prav tako kakor Tha-natos, bog smrti, za sina noči in oba sta živela v mračnem podzemlju. Noč je spuščala z zvezdami na svet tudi boga spanja, ki je bil podoben krep-

kemu mladeniču s krili, pozne-je samo z označbami kril na sencih.

Objektivna dognanja o span-ju je opisal klasično že slove-či češki fiziolog Purkyne. Na-ravni pogoji spanja so mir, ti-sina in tema. Fiziološka po-treba si pa izsili spanje tudi brez teh temeljnih pogojev. O tem vedo povedati cele zgod-be vojak z bojišča, pa tudi vsi ljudje, ki delajo ponoči. Vča-sih je zmeren nemir, če že ne za spanje pa vsaj za njegov začet-tek celo dobrodošel. Tako be-remo v pravljicah iz Tisoč in ene noči, da je spal orientalski velmož v viseči mreži, ki jo je moral suženj iz druge sobe ne-prestano gugati. Naposled ima-jo tak neprijeten nemir ne sa-mo dojenčki, temveč tudi pot-niki v spalnih vagonih in mor-narji.

Ne samo pri ljudeh, temveč tudi v naravi najdemo mnogo primerov čudnega spanja. Mnoge živali spe stoje, naslo-njene na vse mogoče načine, ptice se krčevito drže vej, ne-katere ribe, ki spe med vsemi živali baje najmanj, zadremlje-jo samo za nekaj trenutkov, ka-keše spe zvite v kolač. Utru-jene mačke ali psiček, ki zaspri na soncu v najmilkavnejši le-gi, toda vedno tako, da počiva-jo vse mišice, nam lahko slu-žijo za najboljši vzgled, kako je treba spat. S sproščenimi mišicami in ležeč na strani za-spi tudi otrok, utrujen po igri, na naj bo na preprogi ali pa kar na tleh. Važno pri tem ni, ali ležiš na desni ali na levi strani.

Iz podobnih opazovanj so si ustvarili Indi čudovito jogo, obvladanje telesa. Njihove po-zicije miru, o katerih govori tudi Paul Brunton v svoji knji-gi "Indijske tajne," bi nam pa bile brez potrebne priprave ne-razumljive. Pač pa to kaže, kako različni so nazori glede udobnosti in počitka. Nekaj sorodnega z netopirjem, ki spi z glavo navzdol, imajo cigani. Proti vsem pravilom spe cigani tako, da drže noge vedno više kakor glavo. Ko leže cigani počivati si počijo kar koli pod noge. Manj udobno se nam bo zdelo spanje Japonk, ki spe na hrbtih tako, da imajo vrat na-slonjen na posebno leseno sto-žalo, glava pa ne sme biti na-slonjena, ker bi se sicer pok-varila visoka, stolpu podoba pričeska.

Verski predpisi velevajo no-hanjedanom spati z glavo proti sončnemu vzhodu. Spartanci so pri svoji strogi telesni vzgo-ji spali na kamnitih ploščah. Gotovo se jim je spalo prav ta-ko dobro, kakor se spi Eston-cem in Eskimom v njihovih ko-žuhovinastih mastnih in smur-de-čih spalnih vrečah, ali kakor spe še ponekod na kamnih na- pernicah.

Spati na golih tleh menda ni-ko-li ni bil ideal. Dokaz tega so naj-tarejše znane oblike po-stelj iz egiptskih, asirskih in babilonskih časov. Vse poste-lje so imele štiri nizke noge, kakor jih imajo najmoderneje. Nizke so bile postelje zaradi udobnosti, ne pa zato, ker bi se človek bal, da bi padel po-noči s postelje. Znano je, da spremljajo tudi najtežje in naj-razburljivejše sanje navadno le neznatne kretnice. Posebno ok-rasna vzglavja in stranice po-stelj so imeli Egipci in Rimlja-ni. Srednji vek, ki je nam v maršičem manj razumljiv od starega, je bil navdušen za po-ste-je, ki so bili pravi monstumi. Nanje je vodilo več stop-nic in na vseh štirih vogalih so imele stebre. Nad tako sred-njeveško posteljo so bili vrhovi stebrov povezani s palicami, na katerih so viseli debeli zastori. Tako je bil človek dobro zava-rován pred svežim zrakom. Spanje v takih posteljah goto-vo ni bilo prijetno, še manj pa zdravo. Skupna postelja je bi-la skoraj vedno izjema. Dvoj-ne postelje so francoški izum, razmeroma še mlad.

Zelo različno je naziranje o tem, kako dolgo je treba spati. Če hočemo doslovno verjeti zgodovini, so spali Aleksander Veliki, Napoleon, Edison in drugi slavni možje zelo malo, komaj nekaj ur. Sicer je pa res razkošje, prespati toliko dragocnega časa. Ameriški statistiki so izračunali, da pre-spi 60 let star človek povpreč-no polnih 23 let svojega življe-nja. Vendar se pa večina strin-ja v tem, da je daljše spanje koristnejše od krajšega. Nem-ški zdravnik Gross priporoča, naj spi enoleten otrok 20 ur dnevno, trileten 16 ur, petleten 14, osemleten 12, 17-letni mla-denič 10 in pol, odrasel človek pa najmanj 7 ur. Učenjak Kohlshutter je proučeval span-je in je prišel do zaključka, da je spanje najtrdnjše čez pol do poudruge ure potem, ko člo-vek za-spi, pozneje pa postaja vedno bolj rahlo. Prevelika utrujenost ali razburjenje pa spanju škoduje in lahko pov-zroči nespečnost.

Učeni zdravniki imajo mno-go pomislekov proti spanju v nepravem času. Nekateri pra-vijo, da škoduje človeku spanje neposredno po jedi, ko krvni obtok in dihanje pojemata. Ta-ko spanje ne pospešuje preba-ve. Proti počitku po jedi pa ni toliko pomislekov. Mnogi ljudje pa radi zaspe takoj po izdatni večerji, češ, da prinaša tako spanje prijetne sanje.

Na vprašanje, kje na svetu se najbolje spi, je pa odgovor tež-ak. Neki potopisec pravi, da se nikjer na svetu na spi tako dobro kakor v pustem norve-škem zalivu Magdalene sredi gora ob bučanju Lednega mo-rja in svetlikanju polarnega si-ja. Toda to je gotovo subjek-tivno, kajti tudi v tropskih krajih se spi tako dobro, da po-znajo tam ljudje celo spalno bolezen. Pri nas v zmerem prsu bi mnogi izmed tisočih ljudi, izprehajajočih se zvečer po velikih mestih, ki bodo čez nekaj ur vsi spali kjerkoli, če-š, da je treba tudi v parku na klopi, ne zamenjali svojega koticčka za nobenega na svetu.

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	---	\$ 2.20
200 DIN.	---	\$ 4.00
300 DIN.	---	\$ 5.85
500 DIN.	---	\$ 9.25
1000 DIN.	---	\$ 18.-
2000 DIN.	---	\$ 35.-
5000 DIN.	---	\$ 85.-

V DINARJIH

50 LIR	---	\$ 2.90
100 LIR	---	\$ 5.-
200 LIR	---	\$ 9.50
300 LIR	---	\$ 14.-
500 LIR	---	\$ 22.50
1000 LIR	---	\$ 44.-
2000 LIR	---	\$ 87.-

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-redno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-poročamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.-.

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO. :: : POTNIŠKI ODDELER :: : 216 West 18th Street. New York

Balkanski Pariz

Zivahno in bogato prestol-ni-ko kraljevine Rumunije je za-dela nedavno velika elementar-na nesreča. Prva potocih ne-dajala popolne jasnosti glede ob-sega potresnega razdejavanja, vendar iz teh že jasno posna-memo vsaj približno sliko o grozotah, ki so se zrušile nad Bukarešto, ki je po svojem ve-likem prometu, sijaju, boga-stvu in živahno skoro zaslužila pridveček balkanskega Pariza.

Mesto leži v nekoliko dolgo-časni, toda silno rodovitni niži ni Velike Vlaške ob rečici Dim-bovici. Ima preko 800.000 pre-bivalcev ter napravlja v svojih glavnih ulicah vtis sodobnega velenesta. Ta slika se nudi posetniku seveda pretežno v glavnih ulicah, bulvarjih in javnih vrtovih, dočim so stran-ske ulice in nekatera predme-stja prav tipični Orient, z maj-hnimi, skromnimi hišicami, ob-danimi z vrtovi, s krivimi oz-kiimi uličicami in vsemi značil-nostmi mest južnovzhodne Ev-rope. Poleg elegantno obleče-ne meščanske množice, ki se pre-liva po velenstnih ulicah, je pogosta prikazen skromni rumunski kmet v svoji beli ob-leki in črni kučmi, poleg veli-kega števila avtomobilov se čes-to srečuje preprosta telega rumunskega kmeta, ki jo vleče-jo voli.

Največja in najznamenitejša je ulica Zmaga, Calea Victoriei, na katero so vsi Rumuni neiz-rečno ponosni. To je dolga, dasi mestoma nekoliko ozka ulica, na kateri se vrši vse go-spodarsko in družabno življe-nje rumunske prestolnice. Pre-lep je tudi bulvar Kiseljeva, imenovan na čast prvega ru-munskega gubernatorja, ki si je ste-kel veliko zaslug za o-vobo-jenje Bukarešte v veliki rusko-turški vojni, ki se ji imajo Ru-muni zahvaliti za dokončno o-vobojenje izpod oblasti polme-seca. Nadaljnja znamenitost mesta so mnoge zelo stare cerk-ve, ki izvirajo deloma še iz tur-skih časov ter so se ohranile skoro neokrnjene, ker je Vla-

ška tudi pod Turki imela neko-liko samostojnosti pod domači-mi knezi. Med temi je omeni-ti Radu Voda iz l. 1568, Mihail Voda iz l. 1595, Curtea Ceche iz l. 1393, v prošlem veku tem-eljito prenovljena, stara ka-pela Bucurjeva, najstarejše svetišče Bukarešte.

Kot prestolnica velike in predvsem bogate države, ki je po ruskem o-vobojeju do sveto-vne vojne skoro ves čas uživa-la mir ter se je lahko sva-bodno razvijala, ima Bukarešta cel niz velikih impozantnih palač, ministrstev, visokih šol itd., od katerih je zgodovinsko znamenit zlasti park Carolia I. Pomenljive so tudi stavbe bol-nic, knjižnic, raznih dobrodel-nih zavodov in drugih javnih poslopij, ki so ustanove bogatih Rumunov ter pričajo o velikem domoljubju tega naroda, poja-va, ki je v balkanskih prestol-nicah skoro nekaj samo po sebi umevna. Bukarešta je bila še v 15. veku pre-tolnica domačih knezov, ki so bili po veliki veči-ni slovskega porekla, kakor je tudi Vlaška močno slovan-ska, dokler se ni s pritiskom rumunskega življa z gora po-polnoma porumunila. Okolice Bukarešte tvori še danes skro-nepretrgan niz bolgarskih vasi.

POTRES POVZROČIL ELEKTRIČNI FENOMEN.

V bližini Imole v Italiji so opazili nedavno tega svojevr-sten pojav. Vrhovi lesenih drogov električnih vodov so zo-gljneli, porcelanski izolatorji so ostali rdečkasti. Pojav je trajal s presledki kakšni dve uri navzile dežju. Ves ta čas so ostale številne hiše in ceste brez električnega toka. Sperva so mislili, da je vlaga vzrok tega pojava znani raz-iskovalce in napovedovalce po-tresov Bendandi v Faenzi za spravlja pojav v zvezo z lokal-nimi potrebnimi dogodki in navaja, da nastajajo takšni po-javi pogostoma v takšni zvezi. Res je, da so seizmografi ob istem času zabeležili zemeljske stresljaje, ki jih pa ljudje niso čutili.

ČE SE NE VRŠ, ZDAJ IZVEŠ:

da bo bivša ječa rumunskih železnih gardistov v Remnici L-aratu preurejena v legionar-ski muzej.

da vlada Nemčija sedaj 150 milijonov ljudi, ker ima nem-ška vojska zasedenega 900.000 kvadr. kilometrov tujega ozem-lja s 65 milijoni prebivalci.